

פרשת בלק

ויאמר אלקים אל בלעם לא תלך עמהם... ויבא אלקים אל בלעם לילה ויאמר לו, אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם (כב, י-כ)

מה פשר ההנהגה הזאת עם בלעם - שבתחילה אמר לו ה' שלא ילך עם שרי מואב, ולבסוף שינה את הוראתו ואמר לו: "אם לקרא לך באו האנשים, קום לך אתם"? שמעתי רעיון יפה מידידי רבי יצחק איכנשטין שליט"א מאופקים:

בלעם היה נביא ויכול היה לדבר עם ה'. ואף על פי כן, הוא נהג מנהג בני אדם פשוטים.

מה עושים בני אדם פשוטים שאין להם אפשרות לדבר עם ה'? עם מי הם מתייעצים ונוטלים רשות?

בני אדם פשוטים מדברים עם הרבי שלהם, עם מי שהמצוה ליראה אותו נלמדת מהמלה "את" - "את ה' אלקיך תירא"(דברים, כ). - לרבות תלמידי חכמים. אלא שלפעמים בא בן אדם אל הרב, ובלבו הוא כבר החליט. הוא בא לרב ומתכוון לשמוע ממנו שיגיד לו את מה שהוא רוצה לשמוע. למה? כדי שאחר כך הוא יוכל לומר לכולם: "התייעצתי", וזה מהשהרב אמר לי"... ואמנם, מי שבא לרב באמת ובתמים כדי לקבל את עצתו, זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת, והקב"ה שםבפיו של הרב את התשובה שהשואל צריך לשמוע.

אבל מי שבא לרב עם תכנית לשמוע תשובה מסוימת, קרוב לודאי שמשמים יסובבו שישמע את התשובה שבקש לשמוע, כי "בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכין אותו" (מכות י ע"ב).

וכך התנהל הענין אצל בלעם, כשפנה להתיעץ עם הקב"ה. הוא אמר לשרי מואב: "לינו פה הלילה, והשיבתי אתכם דבר, כאשר ידבר ה' אלי". כלומר, הוא, באמת, התכוון לקבל את ההנחיות שינחה אותו הקב"ה. ואמנם ה' אמר לו את התשובה שהיה צריך לשמוע: "ויאמר אלקים אל בלעם לא תלך עמהם". אבל אחר כך, כששבו שרים נכבדים יותר, ובלעם חפץ מאד ללכת עמם, הוא פנה אל הקב"ה במטרה לשמוע ממנו את התשובה שבה חפץ - שיכול הוא ללכת עמם, על כן אמר לו ה': "אם לקרא לך באו האנשים, קום לך אתם"...

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א